

Eva Nyst

e.nyst@medischcontact.nl

@medischcontact

Beroepsgeheim onder druk in zaak-Thijs H.

De zaak-Thijs H., verdachte van drie moorden, wakkerde de discussie over het beroepsgeheim weer aan. Hoogleraar gezondheidsrecht Martin Buijsen licht toe welke belangen daarbij moeten worden afgewogen.

De rechter kwam eraan te pas. Camerabeelden van ggz-kliniek Mondriaan mochten door justitie worden gebruikt voor opsporing. Hadden ze de zaak maar tot de hoogste rechter uitgevochten, zegt hoogleraar gezondheidsrecht Martin Buijsen. Als het erop lijkt dat een psychiatrische patiënt slachtoffers heeft gemaakt, dan is daarna soms het beroepsgeheim aan de beurt. In de zaak van Hagenaar Thijs H., die wordt verdacht van de moord op drie voorbijgangers, schoof de rechter het verschoningsrecht – de juridische term voor beroepsgeheim – opzij. Justitie mocht gebruikmaken van de beelden van ggz-instelling Mondriaan in Maastricht, waar de patiënt verbleef. De roep om aanpassing van het beroepsgeheim zwol aan toen het Algemeen Dagblad (AD) berichtte dat de kliniek ‘in eerste instantie geen alarm heeft geslagen vanwege het medisch beroepsgeheim. Pas toen H. ervandoor ging, waarschuwde de kliniek de politie.’ Politiebonden en Kamerleden pleitten er in de krant voor dat artsen sneller de politie moeten informeren. ‘Ik snap het medisch beroepsgeheim, maar één seintje zou zoveel leed en schade kunnen voorkomen’, zei voorzitter Jan Struijs van de Nederlandse Politiebond in het AD. René Héman, voorzitter van artsenfederatie KNMG, stelde daar tegenover dat het doorbreken van het beroepsgeheim goede hulpverlening in de weg kan staan. Ook waarschuwde hij ervoor dat patiënten uit beeld verdwijnen. ‘In dat geval kan je geen zorg meer geven, wat het eerste doel van een arts is, laat staan een inschatting maken of een patiënt een gevaar is voor zichzelf of zijn omgeving. En ook dat is een maatschappelijk risico’, aldus Héman. Hoogleraar gezondheidsrecht Martin Buijsen sloot zich in Trouw aan bij Hémans pleidooi om zuinig te zijn op het beroepsgeheim.

Hoe ziet u de discussie over het beroepsgeheim in de zaak Thijs H.?

Buijsen: ‘Ik vind het een hype. Ik denk dat de meeste gezondheidsjuristen, artsen en ethici het met me eens zullen zijn dat het beroepsgeheim op de beelden in de kli-

niek gewoon van toepassing is. Een arts mag dat doorbreken als hij een stevig vermoeden heeft dat zijn patiënt een strafbaar feit zal begaan. Maar er is een groot verschil tussen een reeds gepleegd misdrijf en vermoedens dat iemand iets zal gaan doen. Als er gevaar dreigt voor de patiënt of anderen, dat op geen andere manier is af te wenden, dan kan een arts dat melden bij een conflict van plichten.’

De geneesheer-directeur van Mondriaan informeerde de politie over het vertrek van de patiënt, leverde de video's en beriep zich op zijn verschoningsrecht. Had de kliniek iets anders kunnen doen?

‘Ik begrijp goed dat de kliniek de politie belde toen de patiënt de benen had genomen. Maar het geven van de beelden vind ik echt onbegrijpelijk. Dat dient geen ander doel dan vervolging. En dat is een klassiek voorbeeld van iets waarvoor een arts het beroepsgeheim niet mag schenden. Thijs H. was al opgepakt – van gevaar voor hem of anderen was geen sprake meer en dus ook niet van botsende plichten. Eigenlijk zou ik willen dat de instelling had geweigerd en de zaak had uitgevochten tot de hoogste rechter. De rechter-commissaris oordeelde dat het verschoningsrecht moest wijken. Thijs H. had al zonder hindernissen toegang gevonden tot de gezondheidszorg. En ook het feit dat hij zorg nodig had, was algemeen bekend en behoefde geen bescherming meer, zei de rechter. Maar alle leerboeken over het beroepsgeheim leren dat het een individueel en een collectief belang kent. De onbelemmerde toegang tot de zorg van een individuele patiënt is maar één kant van het verhaal.’

Wat is dat collectieve belang?

‘De volledig neutrale positie van artsen is essentieel onderdeel van de vertrouwensrelatie tussen arts en patiënt en daarmee van optimale zorg. De maatschappij heeft daar baat bij, zodat iedereen zo goed mogelijk wordt behandeld. Daarbij gaat er een signaal vanuit als medici gegevens met justitie delen. Het is belangrijk dat burgers erop kunnen vertrouwen dat als

het erop aankomt, artsen geen informatie delen met politie en justitie.’

Hoe moeten medici omgaan met de roep om aanpassing van het beroepsgeheim?

‘De KNMG moet duidelijk maken dat het beroepsgeheim heilig is. Mensen zien het steeds vaker als een sta-in-de-weg. Het beroepsgeheim belet de opsporing van

zorg is een mensenrecht, het beroepsgeheim niet expliciet. Maar privacy bijvoorbeeld weer wel. Er is overlap maar ook een belangrijk verschil tussen privacy en het beroepsgeheim. Een arts die het beroepsgeheim schendt, deelt al gauw ook persoonlijke gegevens. Maar anders dan de bescherming van privacy dient het beroepsgeheim een hoger doel. Dat is een heel oud gegeven, dat al voorkomt in de

‘Privacy is een begrip dat 200 jaar oud is, maar het beroepsgeheim is 2000 jaar oud’

zorgfraude, van uitkeringsfraude en van strafbare feiten. Het lijkt mensen een fijn idee als die dokters gewoon inzage geven in hun dossiers! Aan het belang van fraudeopsporing bijvoorbeeld is een bedrag te koppelen. Maar wat het kost als het beroepsgeheim verder wordt ingeperkt, is moeilijker in kaart te brengen.’

Valt het beroepsgeheim onder de mensenrechten?

‘Het recht op toegang tot gezondheids-

zorg is een mensenrecht, het beroepsgeheim niet expliciet. Maar privacy bijvoorbeeld weer wel. Er is overlap maar ook een belangrijk verschil tussen privacy en het beroepsgeheim. Een arts die het beroepsgeheim schendt, deelt al gauw ook persoonlijke gegevens. Maar anders dan de bescherming van privacy dient het beroepsgeheim een hoger doel. Dat is een heel oud gegeven, dat al voorkomt in de

web

Meer informatie over dit onderwerp vindt u onder dit artikel op medischcontact.nl/artikelen.